

Державний Центр УНР у вигнанні і Тарас Бульба-Боровець

У нас більшість українців знає таких экс-президентів – Грушевського, Кравчука, Кучму, Ющенка і Януковича. Проте українська революція 1917 року, коли згодом була утворена Українська Народна Республіка, привела до влади спочатку Симона Петлюру, потім Андрія Лівіцького, Степана Витвицького, Миколу Лівіцького, Миколу Плав'юка (останній президент УНР (у вигнанні)).

Українська Народна Республіка проіснувала недовго через військову агресію Росії, а її державні органи перемістились за кордон.

Історія Державного Центру УНР у вигнанні – це не лише історія бездержавного народу, але і приклад боротьби за свою державу.

Новітня Українська держава не постала в 1991 році, вона відродилась. А постала - 22 січня 1918 року, коли було проголошено IV Універсал Української Центральної Ради - Акт самостійності.

У травні 1919 року головою Директорії був обраний Симон Петлюра, який затвердив «Закон про Тимчасове Верховне Управління та порядок законодавства в Українській Народній Республіці», яким регулювалося державне управління за умов війни та визначався порядок скликання парламенту у разі її завершення. Саме цей закон став легітимною основою для існування УНР у вигнанні.

Симон Петлюра – один із діячів УНР, який послідовно і наполегливо відстоював ідеали української державності. Саме йому вдалося організувати збройний спротив окупантам і очолити армію УНР, що тривалий час вела запеклі бої із більшовицькою Росією. В цій армії воювало багато жителів Березнівщини і серед них – дід Тараса Бульби-Боровця.

Під керівництвом Петлюри розбиті, але не скорені частини Української армії відступили на захід.

У травні 1926 року голову Директорії УНР Петлюру розстріляв на одній із паризьких вулиць агент КДБ. Права і обов'язки С. Петлюри перебрав Андрій Лівіцький і став Президентом УНР у вигнанні (екзилі).

І саме з ним і урядовцями УНР тісно переплететься доля нашого ушлявленого земляка Тараса Бульби-Боровця, якому окупаційна польська влада заборонила жити в Україні і він перебрався за кордон, де тримав

тісні зв'язки з розвідником армії УНР Іваном Литвиненком, генералами Володимиром Сальським, Андрієм Доллудом, Аркадієм Валійським. За вказівкою Президента УНР у вигнанні Андрія Лівіцького військовий штаб разом із Тарасом Бульбою-Боровцем розробили план організації повстанських загонів в Україні для боротьби за державну незалежність. На це відповідальне завдання і був відправлений наш земляк в 1940 році за вказівкою Андрія Лівіцького, а рішення про це приймось на засекреченій нараді у Варшаві.

Тривалий час історики пробандерівського напрямку заперечували зв'язок Державного Центру УНР з Тарасом Бульбою-Боровцем. В 90-х роках я спілкувалася з деякими живими ще бульбівцями, вони надавали мені інформацію, що отаман мав повноваження від уряду УНР (у вигнанні). Я наполегливо шукала в архівах підтвердження цього факту.

Мої пошуки вивели на українську діаспору в США, які надіслали офіційні документи ДЦ УНР, де було вказано, що формування повстанських загонів в Україні Бульба-Боровець проводив за дорученням Президента УНР (у вигнанні) Андрія Лівіцького.

Це згодом підтвердилось в історичних документах, зібраних і виданих київським науковцем, професором Володимиром Сергійчуком.

Після війни був прийнятий закон про реорганізацію Державного Центру УНР, який визначив структуру та функції складових частин: інститут Президентства, Віцепрезидента, Української Національної Ради (парламент). Це дало можливість офіційно входити в міжнародні структури і піднімати питання про підтримку України в її боротьбі за державність.

Вийшовши з німецького концтабору в 1944 році, Бульба-Боровець поновлює контакти з ДЦ УНР і пише офіційний звіт Андрію Лівіцькому про виконання завдання – організацію визвольної боротьби 1940-1943рр. Головний редактор газети «Мета», яка виходила в США, Павло Лимаренко розповів, що в 1945 році його батько в Німеччині в помешканні Президента УНР (у вигнанні) Андрія Лівіцького бачив Тараса Бульбу-Боровця, який допомагав інтернованим особам зустрітись з Лівіцьким. Збереглися і фотознімки, де Андрій Лівіцький сфотографований з групою українців, серед яких був і

Бульба-Боровець. На іншому вони стоять удвох, це був 1947 рік.

Саме у 1947 році Андрій Лівіцький видав спеціальне розпорядження, яким уповноважив Тараса Бульбу-Боровця вести офіційні переговори у справі визвольної боротьби України. Оригінал цього посвідчення знаходиться в Рівненському обласному краєзнавчому музеї.

Після смерті Андрія Лівіцького Президент УНР (в екзилі) Микола Лівіцький видає офіційне звернення про те, що УПА «Поліська Січ» була створена Бульбою-Боровцем за вказівками ДЦ УНР і його Президента Андрія Лівіцького, щоб перестали дискутувати опоненти польського отамана про те, що він не був представником ДЦ УНР.

Останній Президент УНР (у вигнанні) Микола Плав'юк при передачі клейнодів УНР Президенту України Леоніду Кравчуку в 1992 році в своїй промові серед борців за волю і незалежність України назвав і нашого земляка, командира УПА, генерала-хоружного Тараса Бульбу-Боровця. Згодом Микола Плав'юк написав книгу «Україна – моє життя», де дав високу оцінку діяльності польського отамана.

А коли з моєї ініціативи в 2008 році були встановлені пам'ятники на могилах бульбівців в селах Хмелівка і Топча Корецького району, де поховані представники ОУН (Мельника), які були в загонах бульбівців. Я запросила делегацію представників ОУН з Києва на урочистості і освячення могил. Приїхав Микола Сорока від імені Миколи Плав'юка, привіз мені грамоту і портрет останнього Президента УНР. Я нагороджувалась за великий особистий внесок у відродження історії національно-визвольних змагань та увічнення пам'яті героїв. Я зрозуміла тоді, що справа дослідження національно-визвольного руху за незалежність України є важливою не лише для мене, але і для тих, кому Україна – понад усе.

Пам'ятник Симону Петлюрі стоїть лише в Рівному. Пам'ятник Бульби-Боровцю встановлений лише в Березному. Але суть не в пам'ятниках. Суть - у нашій спроможності завершити справу великих попередників.